Добрица Камперелић

РАЗМИШЉАЈМО О СИГНАЛИЗМУ

(Поводом алманаха *Размишљајте о сигнализму*,

Београд, новембар 2004)

У напомени уредника овог библиофилског издања Друштва уметника сигналиста Мирољуба Тодоровића, знаменитог песника и оснивача Сигнализма, стоји да се алманахом "Размишљајте о сигнализму" обележава 45 година од рођења идеје о сигнализму и 35 година од оснивања сигнализма као организованог стваралачког покрета. Уз алманах објављен је и троброј интернационационалне ревије за сигналистичка истраживања "Сигнал" (но. 28-29-30). Дубока страст за "неоавангардни, мултимедијални и интердисциплинарни уметнички покрет заснован на представљању вишеслојних појмова, слика, емоција, облика и мисли помоћу знака /сигнум/", како се објашњава Сигнализам у уводном тексту с насловом "Авангарда и неоавангарда појаве које претичу своје време", посвећеном студији Проф. др Миливоја Павловића" Авангарда, неовангарда и сигнализам" ("Просвета", Београд, 2002.) Овој значајној студији, можда најзначајнијој за сигнализам од времена његовог оснивања, посвећени су и осврти, прикази и критике др Драшка Рађепа ("Магична планета сигнализма"), Василија Радићића ("Ново виђење књижевне епохе"), др Луке Прошића ("Језик и сигнализам"), Јованке Вуксановић ("Аналитички паноптикум"), Драгољуба Стојадиновића ("Откривалачки дух сигнализма"), Илије Бакића ("Према слободи стварања и доживљаја"),

Драгане Бошковић (“Пролегоменес а l'avant-garde parisienne") и др Радована Вучковића (“Радикално оповргавање традиције“).

У алманаху су посебно представљени проф. др Клаус Петер Денкер, један од најзначајнијих светских експерименталних песника и теоретичара, Драган Илић, њујоршки мултимедијални уметник српског порекла, који “спаја људску креативну имагинацију са машинском визуелношћу налик на роботску активност“, што чини у ликовној уметности, али и у перформансима, како напомиње Андреј Тишма у свом осврту с насловом “Роботизована уметничка акција Драгана Илића“, Звонко Сарић, о чијем (сигналистичком) роману “Хватач душе“ Илија Бакић пише као о “фантастичној приповести о будућности, и то оној коју сагледавају писци припадници тзв кибер (или сајбер) панка“, Душан Видаковић, чију поезију Милосав Шутић доводи у везу са авангардном поезијом XX века, конкретније с дадаистичком поЕТИКОМ... Представљени су, такође, и Виктор Радоњић, песник, Драган Нешић, сликар и мултимедијални уметник, Војислав Беговић, ликовни уметник и мејл-артист, белгијски перформанс пар Миреј и Жозе Ванденбрук...

Поезијом и визуелном поезијом, као и увек када су у питању сигналистичке публикације, представљен је велики број песника из Србије и Црне Горе (Илија Бакић, Мирољуб Филиповић-Филимир, Ружица Митровић, Јарослав Супек, Здравко Крстановић, Владан Станојловић, Душко Влајковић, Љиљана Ћук, Предраг Богдановић-ци, Светислав Брковић, Жарко Ђуровић, Дина Недељковић, Слободан Павићевић, Рорица Камперелић... (и целог света) Клементе Педин, Микеле Перфети, Дмитриј Булатов, Пит Спенс, Карлс Бертолс, др Клаус Грох, Ђовани Страда, Сергеј Сегеј, Рес Никонова, Цуљермо Дајзлер, Паскал Леноар, Руђеро Мађи, Џим Лефтвич, Ред Алтемус... /и у том обиљу семантичких и визуелних знакова, знамења и значења тешко је неког издвојти као особеног. Ипак, чини ми се да су посебно интересантни Звонка Газивода, Дејан Богојевић, Клемента Падин, Џим Лефтвич... Тако, рецимо, Звонка Газивода у својих 10. ПЕСНИЧКИХ ЗАПОВЕСТИ (подложних мењању!) каже: *Под бројем и као прво: Не следити песничке заповести! Ограничити се на неограничену слободу*... И онда редом следе сарказми из њеног складишта имагинације, све то “упаковане“ у амбалажу која обећава потпуну дефетишизацију поезије и песника самих, што програмски и суштински сасвим одговара Сигнализму, као НЕОавангардном покрету.

Такви су донекле и кратки записи Дејана Богојевића “Глувонеми свет“, “Ауторска права“, “Утроба пећине“...

Од ових се разликују сериозна промишљања електронске уметности Андреја Тишме (“Електронска уметност и Интернет“) или,

пак, варијације на тему “Богатство сигналистичке креације“ Жарка Ђуровића или, опет, анализе сигналистичких публикација у фондовима библиотеке САНУ и посебног фонда Мирољуба Тодоровића у Народној библиотеци “Стеван Сремац“ у Нишу, што је од несумњиве користе за неке будуће истраживаче и тумаче сигнализма.

Многобројне су и разноврсне поетике Сигнализма: сцијентизам (“песничка наука“), феноменолошка, технолошка и ready-made поезија/саткана од “нађеног материјала“/, стохастичка и/или алеаторна поезија, апејронистичка, компјутерска, пермутациона/варијациона/, шатровачка... поезија, као и невербалне поетике/сигналистичка визуелна и звучна поезија, гестуална поезија итд/.

Исто тако мора се указати и на завидну сигналистичку издавачку продукцију, истрајност и доследност сигналиста у најразноврснијим језичким, књижевним, па и ликовним формама, поступцима и техникама, али и творење једног особеног Ерлибниса, тоталног уметничког доживљаја на сигналистички начин. Све то садржи управо овај последњи сигналистички алманах. И зато - РАЗМИШЉАЈМО О СИГНАЛИЗМУ!